

PAASTUAJA ESIMENE PÜHAPÄEV AD 2026

Jk 1:12–15 (1Ms 4:3–10 või 1Ms 3:1–19; Mt 16:21–23)

12 Õnnis on mees, kes peab vastu kiusatuses, sest kui ta on läbi katsutud, siis ta saab pärjaks elu, mille Issand on töötanud neile, kes Teda armastavad.

13 Ärgu kiusatav öelgu: «Jumal kiusab mind!» Sest Jumalat ei saa kiusata kurjaga, Tema ise ei kiusa kedagi.

14 Pigem on nii, et igaüht kiusab ta enese himu, ahvatledes ja peibutades.

15 Kui seejärel himu on viljastunud, toob ta ilmale patu, aga täideviidud patt sünnitab surma.

Õnnis on mees, kes kannab välja läbikatsumise, sest äraproovituks osutununa võtab ta vastu elukrooni, mille Issand on töötanud neile, kes Teda armastavad. Ükski läbikatsutav ärgu ütelgu, et «ma olen Jumalast kiusatud» – Jumal on ju kurjast kiusamatu, Ta ise aga ei kiusa kedagi. Igaüks on aga kiusatud omaenda himust, välja meelitatuna ja ära peibutatuna. Seejärel, olles saanud käima peale, sünnitab himu patu, patt aga, lõpule viiduna, toob ilmale surma.

Sissejuhatus

Jaakobuse kirjal, mida võib vaadelda ka kui kirjana vormistatud jutlust, ei ole konkreetset määratletud adressaati, ent on selgesti näha, et autor eeldab oma lugejatelt kuulajatelt evangeeliumi ja kristliku usu põhitõdede tundmist.

Traditsioonilise seisukoha järgi on kirja autoriks apostel Jaakobus Noorem, keda kutsutakse ka Issanda vennaks, niisiis võis tegemist olla Jeesuse nõbuga, kellest sai esimene Jeruusalemma koguduse juht (piiskop).¹ Siiski on avaldatud ka kahtlust, kas tegemist sai olla apostliga², kui kirja avasalmis sellele ei viidata ning kirja läkitaja tutvustab end vaid kui «Jaakobus, Jumala ja Issanda Jeesuse Kristuse sulane» (Jk 1:1).³ Kirja head kreeka keelt silmas pidades on vahel arvatud, et autoriks võis olla keegi helleniseerunud juut, ent mingeid konkreetseid tõendeid selle hüpoteesi toetuseks pole. Vanema pärimuse järgi kirjutas Jaakobus oma kirja tõenäoliselt aastail 60–61⁴, veidi enne seda, kui ta 62. aastal märtrina suri.

¹ Selline on nii lääne- kui idakiriku traditsiooniline veendumus. Enamus tänapäeva autoreid arvab, et apostel Jaakobus Noorem ja «Issanda vend» Jaakobus olid kaks eri isikut.

² Luther, kes ei hinnanud Jaakobuse kirja kuigi kõrgelt, kirjeldab selle autorit kui üht «head vaga meest», kes näib olevat apostlite õpilastelt kuulnud õpetused kokku kogunud ja suvaliselt «paberile paisanud».

³ Samas võivad kohe järgnevad sõnad «tervitusi kaheteistkümnele hajali asuvale suguharule» olla ikkagi mõistaandmine, et kirja autor on üks kaheteistkümnest apostlist.

⁴ Uuemas kirjanduses võib kohata ka oletusi, et Jaakobuse kiri pärineb veidi varasemast ajast, aastaist 50–55. Vt nt Das Neue Testament und frühchristliche Schriften. Übersetzt von Klaus Berger und Christiane Nord. Insel Verlag Frankfurt am Main und Leipzig 1999. S. 73.

Oma kirjas, mis ei ole kuigi süstemaatilise ülesehitusega, rõhutab Jaakobus kristliku usu ja elu lahutamatu ühtekuuluvust, näidates, et kui usuga ei kaasne teod – või veelgi enam: kui usk ei väljendu heades tegudes –, siis on tegemist surnud, tühise usuga, mille olemasolu ei erista «usklikku» kurjadest vaimudestki (vrd Jk 2:19). Taoline tegudest lahutatud või tegude viljata jäänud usk ei saa inimest päästa.

Vahel esile toodud ja näiteks Lutherit tõsiselt häirinud vastuolu Paulusega⁵ on kergesti ületatav, kui mõista Jaakobuse ja Pauluse sõnakasutuse erinevust. Paulus peab «tegudest» kõneldes silmas n-ö Seaduse tegusid, mis justkui pretendeerivad inimese õigusele Jumala ees, Jaakobuse käsitusel on «teod» aga pigem võrreldavad sellega, mida Paulus nimetab Püha Vaimu viljaks (Gl 5). Jaakobuse sõnad «mina näitan sulle usku oma tegudega» (Jk 2:18) väljendavad selgelt arusaama, et head teod mitte ei asenda usku, vaid võrsuvad tõelisest ja õigest usust ning on selle olemasolu märgiks.

Usk ise on Jaakobuse järgi – taevase tarkuse ning inimest uuestisünnitava tõe sõna vahendaja ja vastuvõtjana – Jumala and, mis õigesti vastu võetuna ja ellu rakendatuna päästab inimese hinge. Ka Pauluse järgi on tõeline usk «tegev armastuse läbi» (Gl 5:6). Usus püsimiseks on vaja kuulata hoolikalt Jumala sõna ja selle järgi elada, et viimaks oleks kogu inimese elu «Jumala ja Isa silmis puhas ja laitmatu jumalateenistus» (Jk 1:27).

Jääb mulje, et Jaakobuse kirja esmastel adressaatidel on usulisest teadlikkusest hoolimata olnud probleeme oma usu ellu rakendamisega, kusjuures viimasest jällegi on võrsunud usuliste eksiarusaamade oht, nagu tuleb esile näiteks manitsuses: «Ärgu kiusatav öelgu: «Jumal kiusab mind!» Sest Jumalat ei saa kiusata kurjaga, Tema ise ei kiusa kedagi.» (Jk 1:13)

Seepärast sisaldab Jaakobuse kiri ka mitmeid väga praktilisi nõuandeid, kõneldes erapoolikuse lubamatusest iseäranis vaestesse ja rikastesse suhtumisel (Jk 2:1–9), keele talitsemisest (Jk 3:1–12), hoidumisest tülidest, isekusest ja liigsest enesekindlusest (Jk 4), pika meelega ja kannatlikkuse vajalikkusest (Jh 5:7–11) ning palve, iseäranis koguduse ühise palve väest (Jk 5:13–20). Viimases seoses rõhutatakse ka patuste eest palvetamise olulisust ning nimetatakse haigete õliga võidmist, mis koos palvega «päästab tõbise», nii et «Issand tõstab ta üles, ja kui ta on pattu teinud, siis antakse talle andeks» (Jk 5:15).

Kiri lõpeb julgustava manitsusega, mis väljendab iga kristlase vastutuse suurust mitte ainult iseenda, vaid ka oma ligimese õndsakssaamisel ning seda, kuidas me kõik oleme kutsutud osalema hingede päästmisel: «Mu vennad, kui keegi teist on ära eksinud tõest ning keegi pöörab ta tagasi, siis ta teadku: see, kes patuse pöörab ta eksiteelt, päästab tema hinge surmast ja katab kinni pattude hulga.» (Jk 5:19j)

⁵ Vrd Rm 3:28: «Me ju arvame, et inimene mõistetakse õigeks usu läbi, Seaduse tegudest sõltumata.» ja Jk 2:24: «Näete siis, et inimene mõistetakse õigeks tegude järgi ja mitte ainult usust.»

Keelelisi märkuseid

Õnnis – sõna μακάριος tähendab nii «õnnis» kui «õnnelik».

Peab vastu – ὑπομένει – sõna ὑπομένω tähendab «vastu pidama», «püsima», «kindlaks jääma», «ära kannatama», «välja kandma».⁶

Kiusatuses – πειρασμόν – sõna πειρασμός tähendab «katsumus», «läbikatsumine», «proovilepanek», «kiusatus».

Kui ta on läbi katsutud – δόκιμος γενόμενος – sõna δόκιμος tuleneb verbist δοκέω – «arvama», «mõtlemine», «[kellestki midagi] pidama» – ning tähistab seda, mis on läbi katsutuna heaks kiidetud, tõeliseks, ehtsaks, ehedaks, äraproovituks osutunud.

Pärjaks elu – τὸν στέφανον τῆς ζωῆς – sõnasõnalt: «elukrooni», «elupärja». Sõna στέφανος tähendab «kroon», «aupärg», «võidupärg».

Issand – ὁ Κύριος – sõna κύριος on Uues Testamendis enamasti Jumalale (ja Kristusele) reserveeritud tiitel, algses tähenduses «peremees», «omanik», «isand», «valitseja».

On töotanud – ἐπηγγείλατο – sõna ἐπαγγέλλομαι tähistab millegi tegemise [avalikku] väljakuulutamist, töotamist.

Neile, kes...armastavad – τοῖς ἀγαπῶσιν – sõna ἀγαπάω tähendab «armastama», «[kellelegi] head soovima», ka «[kellegi järele] janunema/õhkama».⁷

Ei saa kiusata – ἀπείραστός ἐστιν – sõnasõnalt: «on kiusamatu», s.t selle kiusamine, keda taoliselt iseloomustatakse, on olemuslikult võimatu.⁸

Kurjaga – κακῶν – sõna sõnast κακός tähendab «halb», «kuri», «rikutud».

Himu – ὑπὸ τῆς...ἐπιθυμίας – sõna ἐπιθυμία koosneb alalütlevast eessõnast ἐπί ja verbist θύω – «tapma», «surmama»⁹ – tulenevast sõnast θυμός – «kirg», «ägedus», «raev». Järgnevat salmi silmas pidades on hea teada, et sõna ἐπιθυμία on naissoost.

Ahvatiledes – ἐξελκόμενος – sõna ἐξέλκω – sõnasõnalt «välja tõmbama» – tähistab näiteks jahi käigus saaklooma peidust välja meelitamist, peibutamist.¹⁰

⁶ 1739. aasta Piiblis: «kannatab»; 1968. aasta piiblitõlkes: «ära kannatab».

⁷ Sarnase tähendusvarjundiga on heebreata בָּרַךְ – «armastama», «[kellegi järele] õhkama».

⁸ 1739. aasta Piiblis: «Jummal ei woi sada kurjaga kiusatud».

⁹ Niisiis on himu midagi hävitavat, surmavat.

¹⁰ 1739. aasta Piiblis: «wätakse»; 1968. aasta piiblitõlkes: «veab».

Peibutades – δελεαζόμενος – sõna δελεάζω tähendab «peibutama», ka «pettusega peibutama/ahvatlema».¹¹

On viljastunud – συλλαβοῦσα – sõna συλλαμβάνω tähendab «võimust võtma», aga ka «rasestuma», «käima peale saama».¹² Siin on tegemist mõlemat tähendust silmas pidava sõnademänguga, mille mõtteks on, et kui inimene laseb himul enese üle võimust võtta, siis on sellel kindlasti ka (ette aimatavad ja paratamatud) tagajärjed.¹³

Patu – ἀμαρτίαν – sõna ἀμαρτία tuleneb verbist ἀμαρτάνω – «mürgist mööda laskma», «eksima», «patustma» – ja tähendab «möödalaskmine», «eksimus», «patt», «ülekohus». Ka ἀμαρτία on naissoost sõna, niisiis võime Pattu kujutleda Himu kui inimest kurjale ahvatleva hoora tütreks (vt eelmist joonealust märkust).

Täideviidud – ἀποτελεσθεῖσα – sõna ἀποτελέω tähendab «lõpule viima», «teostama».

Sünnitab – ἀποκύει – sõna ἀποκυέω tähendab «esile tooma», «välja tooma», ka «ilmale tooma», «sünnitama».

Sisuline analüüs

Jaakobuse kiri algab – eestikeelses tõlkes mõnevõrra ootamatuna kõlava – julgustusega: «Pidage seda lausa rõõmuks, mu vennad, kui te satute mitmesugustesse kiusatustesse, kuna te teate, et teie usu läbikatsumine teeb teid kannatlikuks.» (Jk 1:2) Siin on vaja meeles pidada, et sõna πειρασμός ei tähista mitte ainult kiusatust kui ahvatlust teha midagi kurja, lubamatut, vaid selle sõna esmaseks tähenduseks on järeleproovimine, läbikatsumine, mille eesmärgiks on teha selgeks, kas isik või ese, keda või mida läbi katsutakse, on vastupidav, ehtne, oma kutsumuse, ülesande või otstarbe vääriline. Lisaks teeb läbikatsumine kannatlikuks – veelgi enam: vastupidavaks ja püsivaks.

Vastupidavuse ja püsivuse vastandiks on kahtlev ja kõikuv meel, mis teeb inimese ebakindlaks mitte ainult kõigil tema teedel siin maa peal (või merel – vrd Jk 1:6.8), vaid ka suhtumises Jumalasse, s.t on võrreldav uskmatusega, millest võivad inimese päästa vaid jumalik tarkus ning sellest võrsuv usk. Jumal jagab nii tarkust kui usku heldesti (Jk 1:5), olgu tegemist madala või kõrge, rikka või vaese inimesega (vrd Jk 1:8–11) – õigupoolest on seegi kõik, nii madalus kui kõrgus, nii rikkus kui vaesus, osa Jumala poolt inimesele saadetud läbikatsumisest, mille eesmärgiks on teha ta täiuslikuks ja terviklikuks, nii et temas ei oleks midagi vajaka (Jk 1:4).

¹¹ 1739. aasta Piiblis: «awwatelletakse»; 1968. aasta piiblitõlkes: «ahvatleb».

¹² 1739. aasta Piiblis kasutatakse siin rahvakeelset väljendit «ennast wasto sama».

¹³ Uue Testamendi 1989. aasta väljaandes kommenteeritakse: «Himu kujutatakse hoorana, kes võrgutab inimese ja kelle ihuvili – tütar patt – täiskasvanuks saades omakorda sünnitab surma (vrd. Rm 6,23). Pilt ei tähenda mingil juhul, et «himu» oleks seksuaalne, vaid et i g a himu käitub inimesega hoora kombel.»

Läbi katsutud, äraproovituks osutunud mees¹⁴ on õnnis, kuna ta saab kingiks elukrooni – see on Jumala and, sest Jumal on see, kelle käest tuleb «iga hea and ja iga täiuslik kink» (Jk 1:17). Siin on oluline rõhutada, et läbi katsutud ja heaks kiidetud saamine ei ole mitte teene, vaid tõestus sellest, et tegemist on millegi või kellegi ehtsa ja tõelisega; kinnitus, et tegemist pole «tuule tõstetud ja sinna-tänna paisatud merelainega» (Jk 1:6) sarnaneva mehega, vaid inimesega, kes armastab ja usaldab Jumalat ning kelle juures Jumal täidab oma töötused.

Elukroon, millega Jumal neid, kes Teda armastavad, pargab, on igati sobiv auhind, kuna see, mille Jumal on töötanud neile, kes Teda armastavad, on Tema igavene kuningriik, mille pärivad need, kes pole ehk küll jõukad maise vara poolest, ent on rikkad Jumalas (vrd Jk 2:5). Hoolimata kõigest, mis neile elus osaks saab – õndsad on need, kes kõigis katsumustes kannatlikult vastu peavad ning oma lootuse halastavale ja armulisele Issandale panevad (vrd Jk 5:11).

Nii on ka katsumused, s.t läbikatsumised ja proovilepanekud, Jumala and, kuna need toovad kaasa vastupidavuse ning sünnitavad ja kinnitavad usku – aga ainult siis, kui inimene ei kahtle, vaid usaldab Jumalat. Vastasel juhul võib ta sattuda tõsisesse eksitusse ning hakata seda, mis on mõeldud läbikatsumisena, pidama kiusamiseks, või mis veelgi hullem: hakata selles, mis tõepoolest ongi kurja kiusatus, süüdistama Jumalat – täiesti ülekohtuselt, kuna Jumal on «valguste Isa», kelles ei ole «varjutuste varju» (Jk 1:17).¹⁵

Jumal katsub läbi, aga Ta ei kiusa: «Jumalat ei saa kiusata kurjaga, Tema ise ei kiusa kedagi.»¹⁶ (Jk 1:13) Siin ei pea Jaakobus silmas nüüd enam läbikatsumist, vaid tõepoolest taolist kiusatust, mille eesmärgiks on ahvatleda inimest patule. Jumal kedagi taolisel viisil kiusata ei saa, kuna see tähendaks, et Jumalas on ruumi kurjale, Jumal aga «on valgus, ja Temas ei ole mingit pimedust» (1Jh 1:5). Nii ei ole ka Jumalat ennast võimalik kurjaga kiusata, ja isegi kui keegi seda prooviks, ei tuleks sellest midagi välja, sest Jumal on ἀπειράστος – «kiusamatu».

¹⁴ Siinkohal tähistab see sõna kõiki inimesi, nii et selle asemel võiks öelda ka «igamees».

¹⁵ Jaakobuse mõttekäik näib toetuvat Siiraki tarkuseraamatule: «Ära ütle: «On Issanda süü, et olen taganenud» – sest mida Tema vihkab, seda ära tee! Ära ütle: «Tema ise on mind eksitanud» – sest patust meest Tema ei vaja. Issand vihkab kõike jäledat, ja see ei ole armas ka neile, kes Teda kardavad. Tema lõi alguses inimese ja jättis sellele vaba tahte: kui tahad, siis pead kāske, ja jääd ustavaks, kui meeldib. Tema on pannud sinu ette tule ja vee: kumba tahad – siruta käsi! Inimese ees on elu ja surm: kumma ta neist valib, see temale antakse. Sest Issanda tarkus on suur, Ta on vägev valitsemises ja näeb kõike. Tema silmad on nende peal, kes Teda kardavad, ja Ta teab kõiki inimese tegusid. Tema ei ole kedagi käskinud olla jumalakartmatu ega ole kellelegi andnud luba pattu teha.» (Srk 15:11–20)

¹⁶ «Jumal ei kiusa küll kedagi, kuid me palume selles palves, et Jumal kaitseks ja hoiaks meid, nii et kurat, maailm ja meie liha ei petaks ega ahvatleks meid ebausule, meeleheitele ning teistele suurtele häbitedudele ja pahedele. Ja kui meid ka proovile pannakse, et me siis viimaks ikkagi peale jääksime ja võidu saaksime.» (Martin Luther, Väike Katekismus)

Jumal on absoluutselt täiuslik ja selle juurde kuulub ka see, et Ta on täiuslikult *iiks*: Jumala omadusi ei saa Tema olemusest lahutada. Niisiis on Jumal täiuslik armastus, täiuslik halastus, täiuslik valgus, täiuslik headus.

See tähendab ka, et kuigi *kuri* isikuna on reaalne, et ole *kurjus* midagi iseeneses olevat, vaid tegemist on äraspidiseks moonutatud headusega: nii on näiteks vägivald füüsilise jõu väärkasutamine ning vägistamine Jumala poolt inimesele elu edasikandmiseks ja armastuses üheks saamiseks kingitud seksuaalsuse kuritarvitamine.

Jumal ei ole kurjuse allikas ega looja – vastupidi, Jumal on see, kes aitab meilgi saada võitu kurjusest, mida me ise põhjustame meile antud vabadust väärsti kasutades.

Kui enamasti seostatakse kiusatusi isikulise kurja ehk kuradiga, siis Jaakobus – olgugi, et ta justnagu personifitseeriks nii himu kui pattu (vt vastavaid keelelisi märkuseid) – ütleb üsna otsekoheselt, et inimesel ei ole ei kiusatuses ega iseäranis patus süüdistada kedagi teist kui iseennast. Kiusatuse allikaks on inimese patused himud – ning viimselt patune himu kui kalduvus kurjale, pärispatt.¹⁷ Jah, küllap kuratki teeb kõik, mis tema võimuses, et inimest patule ahvatleda, ent temast on võimalik võitu saada – Jumala ette alandudes ja ennast Tema kätte usaldades: «Alistuge siis Jumalale! Pange vastu kuradile, siis ta põgeneb teie juurest.» (Jk 4:7)

Himu on väärastunud tahtmine millegi või kellegi järele ning enamasti seotud sooviga kogeda mingit naudingut. Arvestades sõna ἐπιθυμία etümoloogiat (vt vastavat keelelist märkust) on igati asjakohane kõnelda sellest, et himu meelitab ja peibutab inimest otsekui jahimees saaklooma – selleks, et teda tappa. On äärmiselt traagiline, et ennast himude meelevalda andes kasutab inimene talle Jumala poolt kingitud head (olgu selleks toit, jook ja muud eluhüved või näiteks füüsiline vajadus teise inimese järele) nii oma ihu kui veelgi enam oma hinge hävitamiseks: «Himu...toob...ilmale patu, aga täideviidud patt sünnitab surma.» (Jk 1:15)

Himu ise ei ole veel patt – kuigi himudest meelisklemine võib osutada Jumala pika meelega proovile panemise ehk Jumalat kiusata katsumise, nagu ka liigse enesekindluse, s.t kõrkuse patuks. Siiski ei tähenda himu ja sellest põhjustatud kiusatus seda, et inimene peaks ilmtingimata patustama – ning kui inimene suudab kiusatusele vastu panna, siis tuleb seegi talle heaks¹⁸, aidates kaasa nii tema tahte kui ka usu, lootuse ja armastuse vääristamisele.

Jumal ei pane inimest kunagi proovile viisil, mis võiks sundida inimest langema ja juhtida teda pattu tegema. Jumal tahab kinkida inimesele oma igavese kuningriigi ning

¹⁷ «Pärast Aadama langemist on kõik loomulikult viisil saadud inimesed sündinud koos patuga, see tähendab ilma jumalakartusest, ilma usaldusest Jumala suhtes ja [kurja] himuga. See algne tõbi või rikutus on tõesti patt, mis nüüd neid hukka mõistab ja toob igavese surma neile, kes ei ole uuesti sündinud ristimise ja Püha Vaimu läbi.» (Augsburgi usutunnistus II)

¹⁸ «Me teame, et neile, kes Jumalat armastavad, laseb Jumal kõik tulla heaks.» (Rm 8:28)

on töötanud talle usust, lootusest ja armastusest põimitud võidupärja. Himu ja sellest võsuva kiusatuse vili on patt ning patu vili on surm, ent sellestki on väljapääs: «Kui te olite patu orjad, siis te olite vabad õigusest. Millist vilja te siis kandsite? Niisugust, mille pärast te nüüd häbenete. Sest selle tulemus on surm. Nüüd aga, kui te olete vabastatud patust ja saanud Jumala teenriteks, te kannate vilja pühitsuseks. Ja selle tulemus on igavene elu. Sest patu palk on surm, aga Jumala armuand on igavene elu Kristuses Jeesuses, meie Issandas.» (Rm 6:20–23) Inimene, kes selle rõõmusõnumi usus vastu võtab, kes kõigis katsumustes sellest ustavalt ja Jumalat armastades kinni hoiab ega loobu sellest ka kõige ahvatlevamates kiusatustes, saab pärandiks talle Jumala armu kingitusena töötatud igavese elu krooni.

Jutluseks

Paastuaja esimest pühapäeva tuntakse ladinakeelse nimega *Invocabit*¹⁹. Pühapäeva nimi on pärit pühapäeva algussalmist Ps 91:15: «Ta hüüab mind appi ja ma vastan temale...», mis on seotud ka Jeesuse kõrbekiusatustest kõneleva vanakirikliku Evangeeliumiga (Mt 4:1–11).

EELK jumalateenistuste käsiraamatu järgi on pühapäeva teemaks «Jeesus – kiusatuste võitja» ning teise lugemisaasta tekstid on valitud sellest lähtuvalt. Vana Testamendi lugemisena on ette nähtud kas Kaini ja Aabeli lugu (1Ms 4:3–10), milles Jumal ütleb Kainile muuhulgas: «Kui sa head ei tee, siis luurab patt ukse ees ja himustab sind. Kuid sina pead tema üle valitsema!», või (nagu esimesel lugemisaastal) pattulanguse lugu (1Ms 3:1–19), milles on samuti oluline osa kiusatusel ja sellele järele andmisel: «Ja naine nägi, et puust oli hea süüa, ja see tegi ta silmadele himu, ja et puu oli ihaldusväärne, sest see pidi targaks tegema. Siis ta võttis selle viljast ja sõi ning andis ka oma mehele, ja tema sõi.»

Teise lugemisaasta Epistel (Jk 1:12–15) kiidab õndsaks need, kes kiusatustes vastu peavad, selgitades, et kiusatused ei tule mitte Jumala käest, vaid inimese enda himust ja kurjusest – siit leiame ka otsese seose nii Aadama ja Eeva kui Kaini ja Aabeli looga.

Ka teise lugemisaasta Evangeeliumis (Mt 16:21–23) on – vähemalt viimase eestikeelse tõlke järgi – mainitud kiusatust: Jeesus ütleb Peetrusele, kes üritab Teda veenda, et Ta ei peaks kannatama ja surema, et Peetrus on Talle kiusatuseks, sest ta ei mõtle Jumala, vaid inimeste viisil. Õigupoolest on see, keda selles loos tõeliselt kiusatakse ja kes kiusatusele järele annab, Peetrus, kuna ta ei mõista Jeesuse kui Messia tõelist olemust ja kutsumust ega Tema kannatuste, surma ja ülestõusmise tähendust. Veelgi enam: Peetrus astub – seda küll ilmselgelt tahtmata – otseselt vastu Jumalale, kelle tahtmine ja plaan on, et Tema ainusündinud Poeg inimkonna päästmiseks kannataks ja sureks; nõnda osutub Peetrus lausa jumalavastase, s.t saatana enda tööriistaks.

¹⁹ Luterlikus traditsioonis enamasti *Invocavit*, niisiis mitte tuleviku, vaid täismineviku 3. pöördes. Heebrea keeles on יְקוֹבִיגִי lihtminevik, mida siin on sobiv tõlkida kas oleviku või tulevikuna.

Epistlile jutlustades on kahtlemata paslik kõnelda himudele ning neist võrsuvatele kiusatustele ja kiusatustest sündivaile pattudele vastu seismisest, ent selle kõrval ei tohi unustada ei seda, et lisaks kiusatustele on meie elus mitmeid taolisigi katsumusi, mis ei ole mõeldud mitte meie hukutamiseks, vaid vastupidi, selleks, et meid vääristada ning meie usku ja armastust kasvatada, ega ka seda, et kõigi kiusatuste tõeliseks võitjaks ei ole mitte meie, vaid Kristus, kes on oma püha elu, kannatuse, surma ja ülestõusmise läbi kurja jalge alla tallanud ning tahab tõsta üles ka need, kes on pattu teinud, ja neile andeks anda (Jk 5:15).

Jutluse võib ehitada üles näiteks järgmiste punktidenä:

1. Meie elus on mitmesuguseid katsumusi. Paljud neist on kiusatused, mis tahavad meid hukutada, paljud aga saadetud Jumala poolt meie läbi katsumiseks – selleks, et meid vääristada, et kasvatada meie usku, kinnitada meie lootust Jumalale ning teha meie armastus Tema vastu siiramaks ja tulisemaks. Jumal ei kiusa meid mitte kunagi kurjaga, ja kui Ta meid läbi katsub, siis selleks, et võiksime igavese elu krooni pärida ja õndsaks saada.
2. Tihtipeale on see, kes meid kiusab, kurat – kurat üritas ju isegi Jeesust kiusata ja patule ahvatleda. Meie erinevus Jeesusest seisneb peale paljude muude asjade aga ka selles, et kui Tema on vaba kõigist omaenda südamest võrsuda võivatest himudest ja nende tekitatavatest kiusatustest, siis meie paraku ei ole. Pärispattust rikutuna oleme vastuvõtlikud kurjale, mis moonutab ja püüab hävitada kõike head, millega Jumal on meid varustanud ja üle külvanud, ja nii ei kiusagi meid kõige sagedamini mitte kurat, vaid meie oma kuri himu, millele järele andes me anname ennast patu, surma ja hukatuse meelevalda. Kui keegi süüdistab kiusatuses ja patus Jumalat, siis ta teeb mitte ainult suurt ülekohut Jumalale, keda ta ebaõiglaselt süüdistab, vaid ränka kahju ka iseendale, vastandudes ainsale, kes võiks teda aidata ja päästa.
3. Jumal on teinud kõik selleks, et me ei hukkuks, vaid võiksime pärida igavese elu ja õndsuse: pattu tehes oleme jätnud ennast ilma Jumala kirkusest, ent Jumal on meid oma Poja püha elu, kannatuse, surma ja ülestõusmise läbi lunastanud ning töötab elukrooni kõigile neile, kes Temasse usuvad, Tema armule loodavad ja Teda armastavad. Kui me vaid jääme kindlaks, kui me ei lase kõigutada oma usaldust Jumala vastu, siis ei saa meie vastu ükski himu ega kiusatus ja isegi kurat põgeneb meie juurest (Jk 4:7). Jumal on ustav, Tema «juures ei ole muutust ega varjutuste varju» ning Temalt tuleb «iga hea and ja iga täiuslik kink» (Jk 1:17). Patt sünnitab surma, ent Jumal on meid «sünnitanud tõe sõna kaudu, et me oleksime otsekui uudseviili Tema loodute seas» (Jk 1:18).